

Deelnemersvergadering

Boxmeer 23 juni 2016

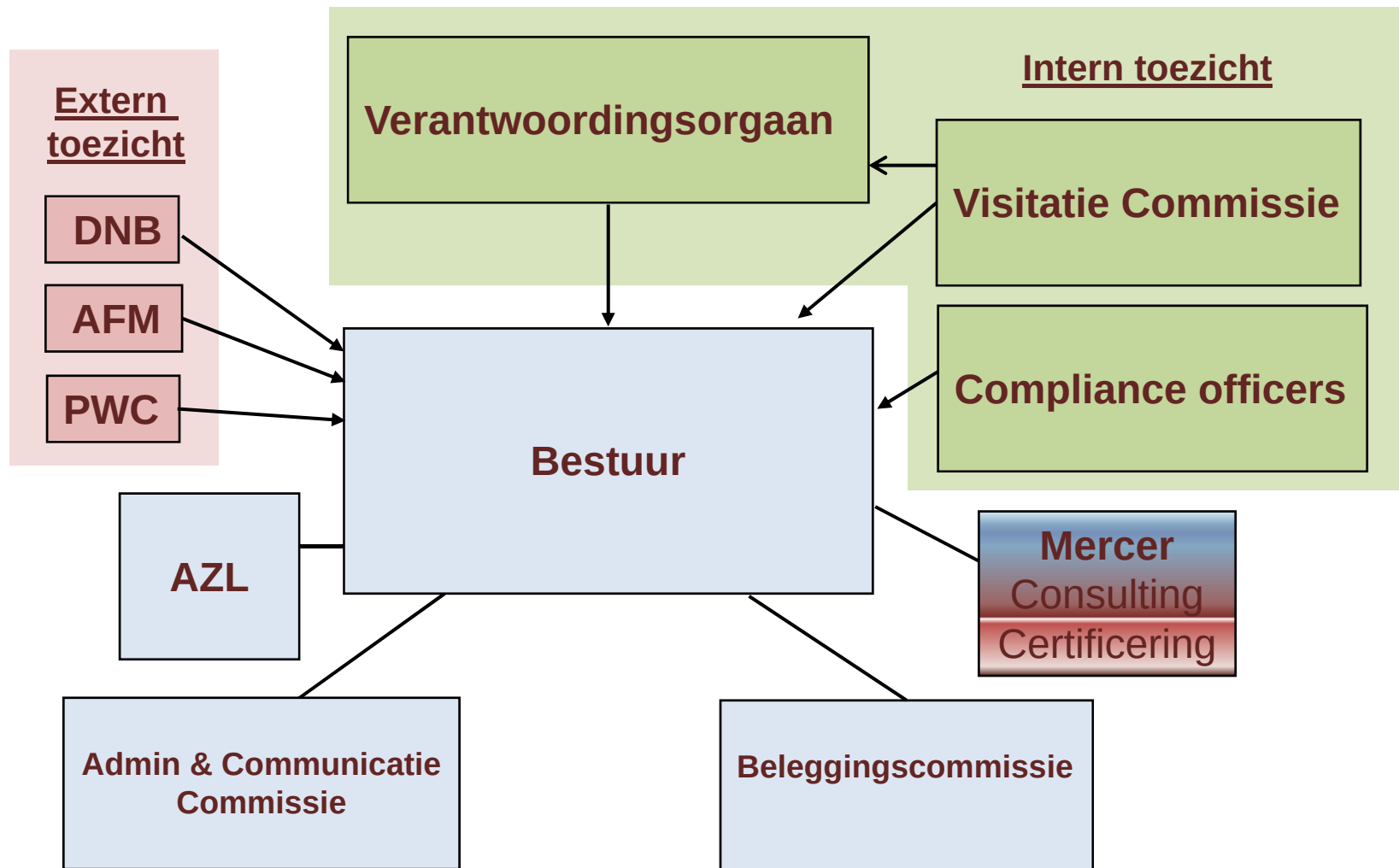
Oss 23 juni 2016

Haarlem 30 juni 2016

Agenda

- **Opening, mededelingen en vaststelling verslag 2015**
- **Toelichting organisatie van het fonds**
- **Verantwoording en jaarverslag 2015**
 - beleggingen en verloop dekkingsgraad
 - Actuaris, PWC, Visitatiecommissie
- **Actuele ontwikkelingen:
Toekomst pensioenstelsel**
- **Communicatie**
- **Rondvraag en afsluiting**

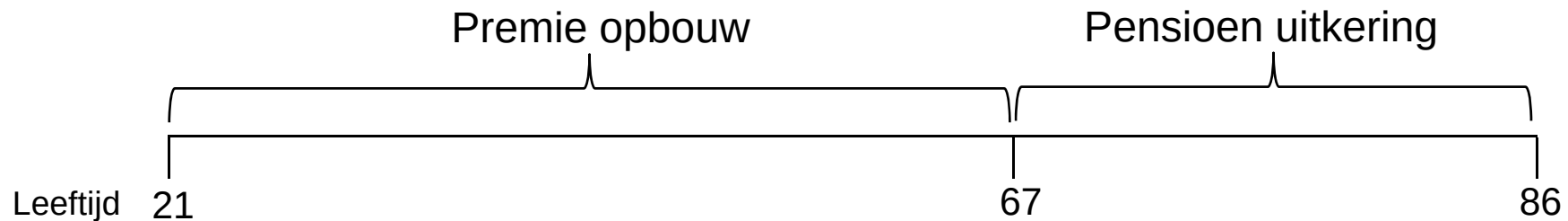
Organisatie van het fonds

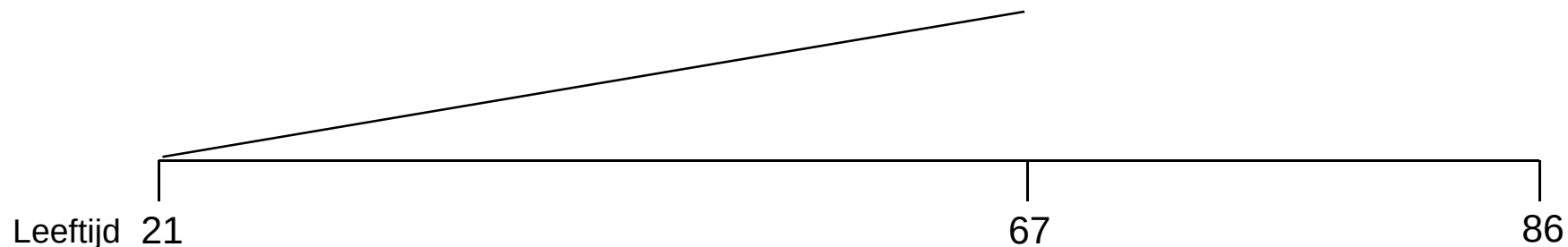
Verantwoording over en jaarverslag 2015

Hoe bouw je pensioen op?

Premie betalen: pensioengrondslag * 30%

Pensioen opbouwen: Pensioengrondslag * 1,875%

(NB: pensioengrondslag = salaris – franchise)

Wat gebeurt er met de premies?

Premies worden belegd (aandelen, obligaties e.d.)

- Beleggen volgens een beleid (elke 5 jaar toetsen)
- Rekening houden met populatie (risicoprofiel)
- Beleggingen zijn nodig om aan de toekomstige verplichtingen te kunnen voldoen
- Toekomstige verplichtingen moet je als PF nu waarderen
m.b.v.: **RENTE** (dit heet “contant maken”)

Hoe wordt bepaald wat de pensioenverplichting is?

Nu Toekomst			Nu Toekomst		
Inleg	Rente	na 1 jaar:	Ik leg 500 in en wil 520 hebben na 1 jaar 4% rente: ja! 2% rente: nee...., ik kom 10 tekort		
500	4%	520			
500	2%	510	Ik leg 500 in en wil 1.096 hebben na 20 jaar 4% rente: ja! 2% rente: nee...., ik kom 353 tekort		
Inleg	Rente	na 20 jaar			
500	4%	1.096			
500	2%	743			

- Belangrijk om te onthouden:
Hoge rente leidt voor het pensioenfonds tot lage verplichting
Lage rente leidt voor het pensioenfonds tot hoge verplichting
- 0,1% daling van de rente = 2% stijging in de verplichtingen!

Wat is een dekkingsgraad (DG)?

DG = de verhouding tussen het aanwezige vermogen en de verplichtingen van het fonds (in %)

Voorbeeld: DG = 120

Beleggingen	120	Verplichtingen (pensioenaanspraken)	100
-------------	-----	--	-----

DG definities (wettelijk):

- Minimum Vereist Vermogen: > 104,2%
- Vereist Vermogen: afhankelijk van beleggingsmix
(meer risicovolle beleggingen => hoger Vereist Vermogen)

Onze beleggingen (risicoprofiel)

Strategische beleggingsmix: 47,5% aandelen en 52,5% obligaties

Activa	2015	2014	
Beleggingen voor risico pensioenfonds			
Onroerende zaken	4.873	19.499	
Zakelijke waarden	930.487	823.253	(aandelen)
Vastrentende waarden	1.052.943	1.116.016	(obligaties)
Derivaten	3.412	672	
	1.991.715	1.959.440	
		+1,6%	

- **Vastrentende waarde: 65% rente risico afdekking**
 - eigen “Long Duration Fund” (Robeco)
 - obligaties (Alliance Bernstein)
- **Zakelijke waarden: in een gezamenlijk MSD fonds in Ierland**
 - 70% wereldwijde aandelen, 15% small Cap en 15% Emerging Markets

Wat zijn de verplichtingen?

Verplichtingen: huidige pensioenaanspraken van alle deelnemers

Passiva

Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds

Voorziening pensioenverplichtingen [7]

Wachttijdvoorziening [8]

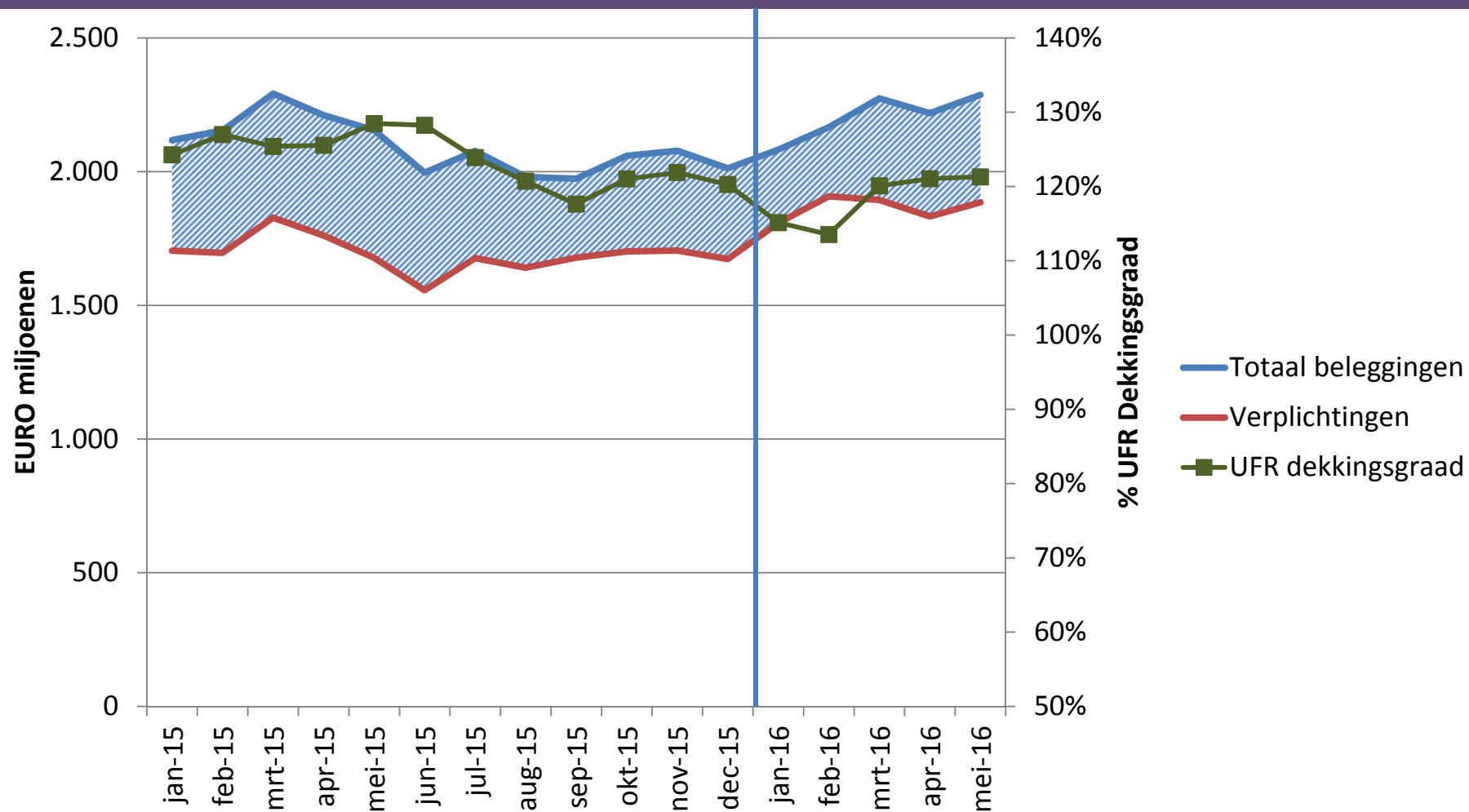
Voorziening herverzekerd arbeidsongeschiktheidsrisico [9]

	2015	2014
Voorziening pensioenverplichtingen [7]	1.668.467	1.524.672
Wachttijdvoorziening [8]	1.665	1.883
Voorziening herverzekerd arbeidsongeschiktheidsrisico [9]	3.185	3.996
	1.673.317	1.530.551

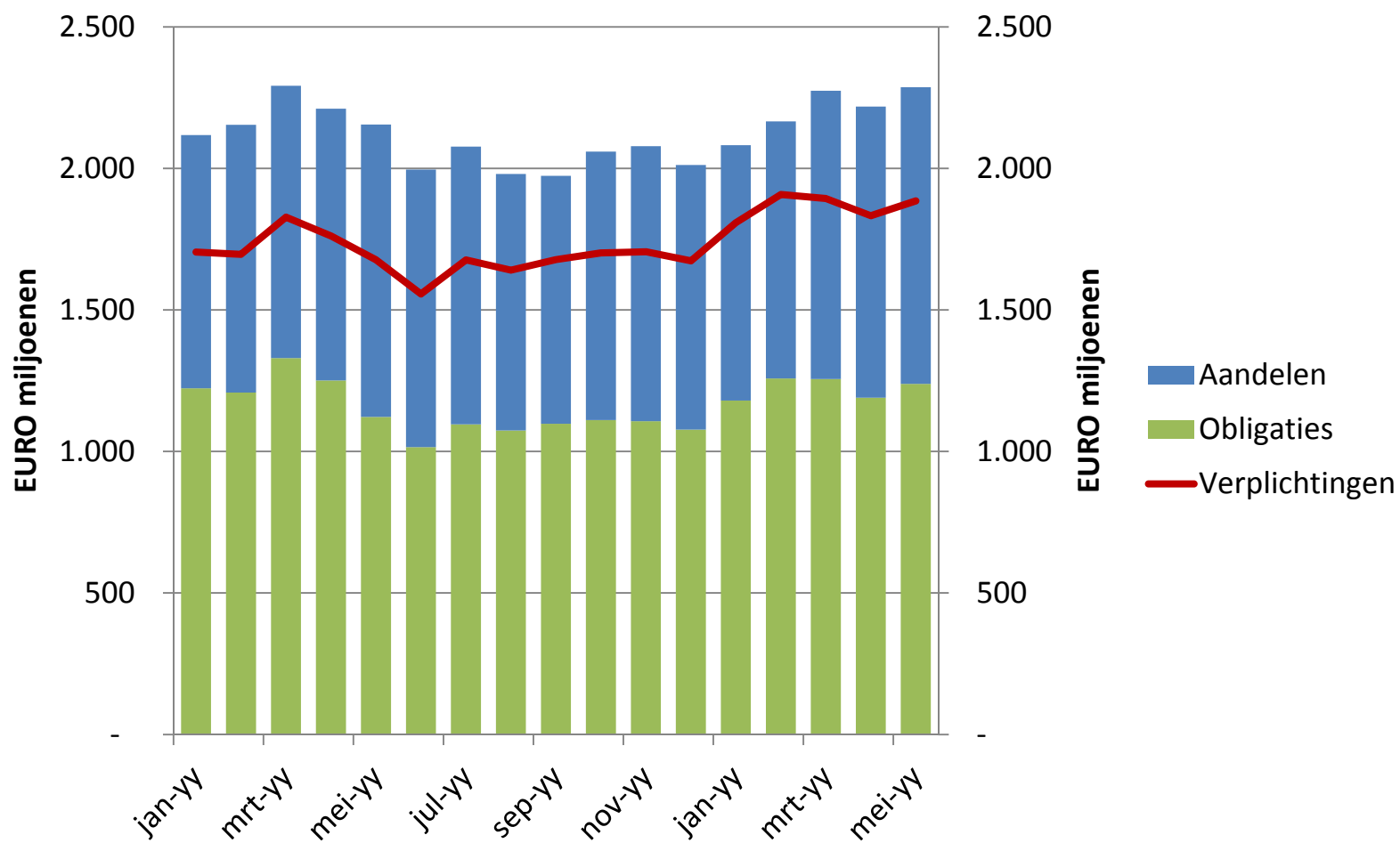
+8,5%

**De verplichtingen zijn berekend volgens
stringente voorschriften DNB (UFR)**

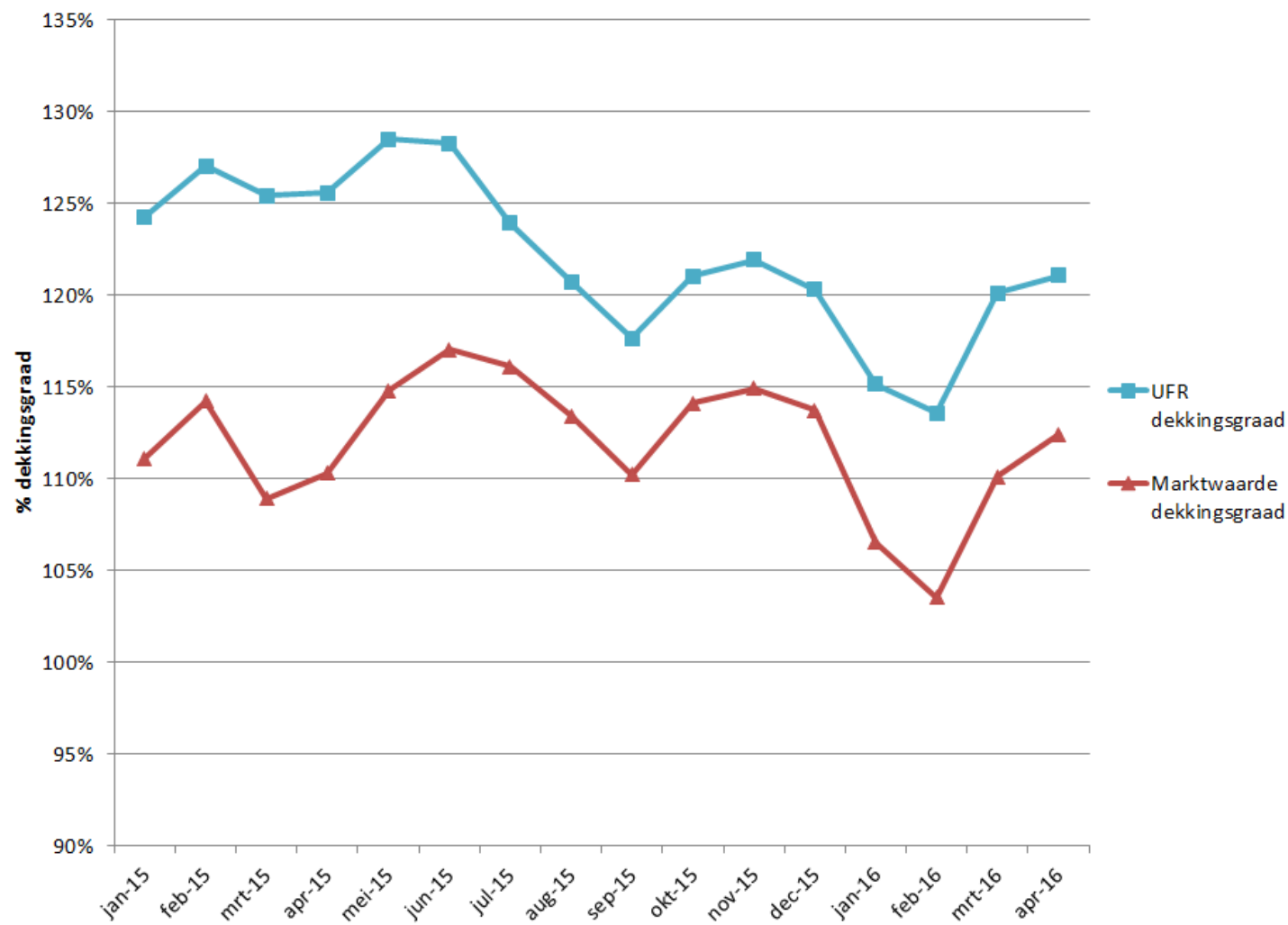
Verloop gedurende het jaar

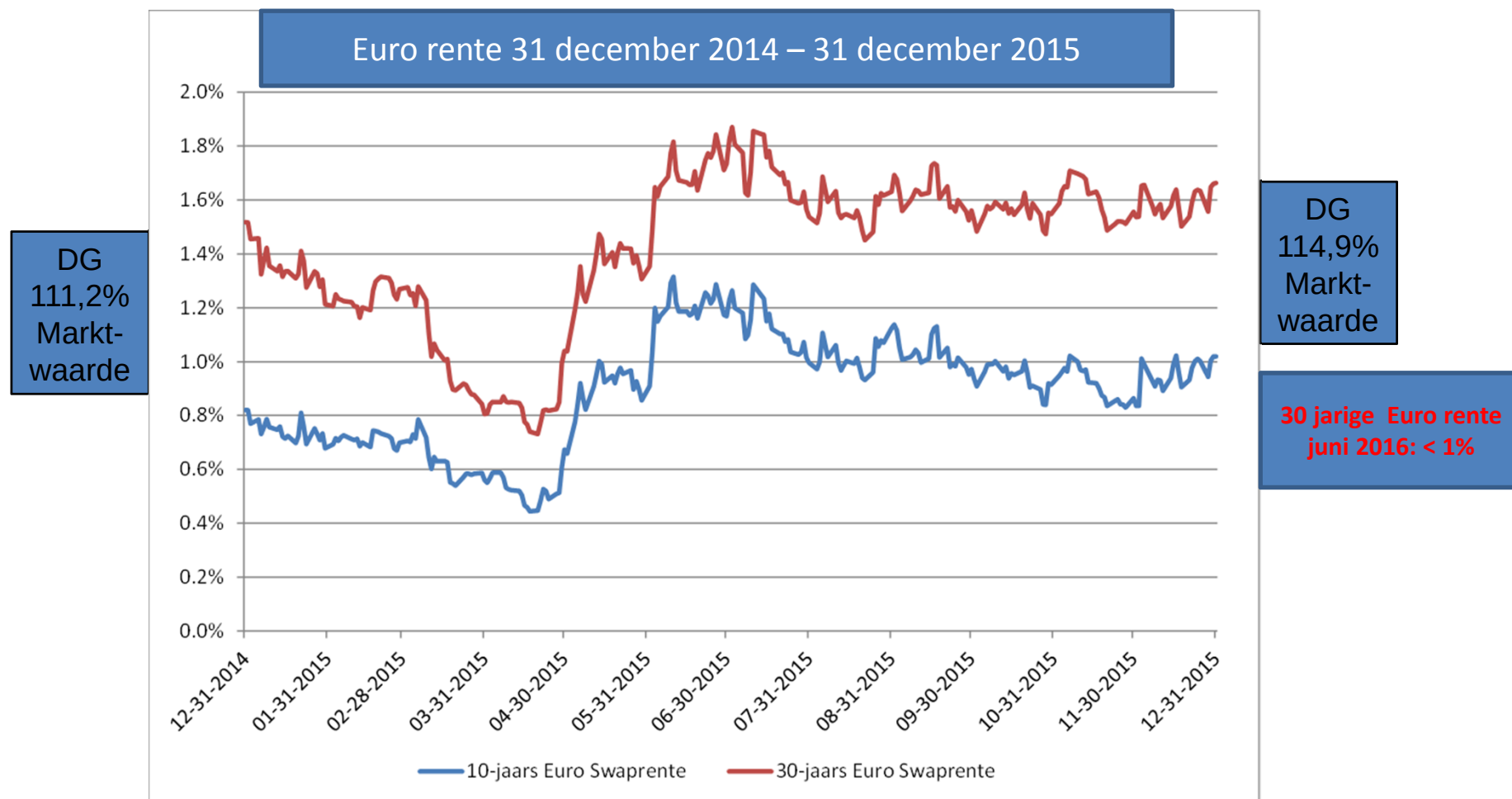
Verplichtingen en beleggingen

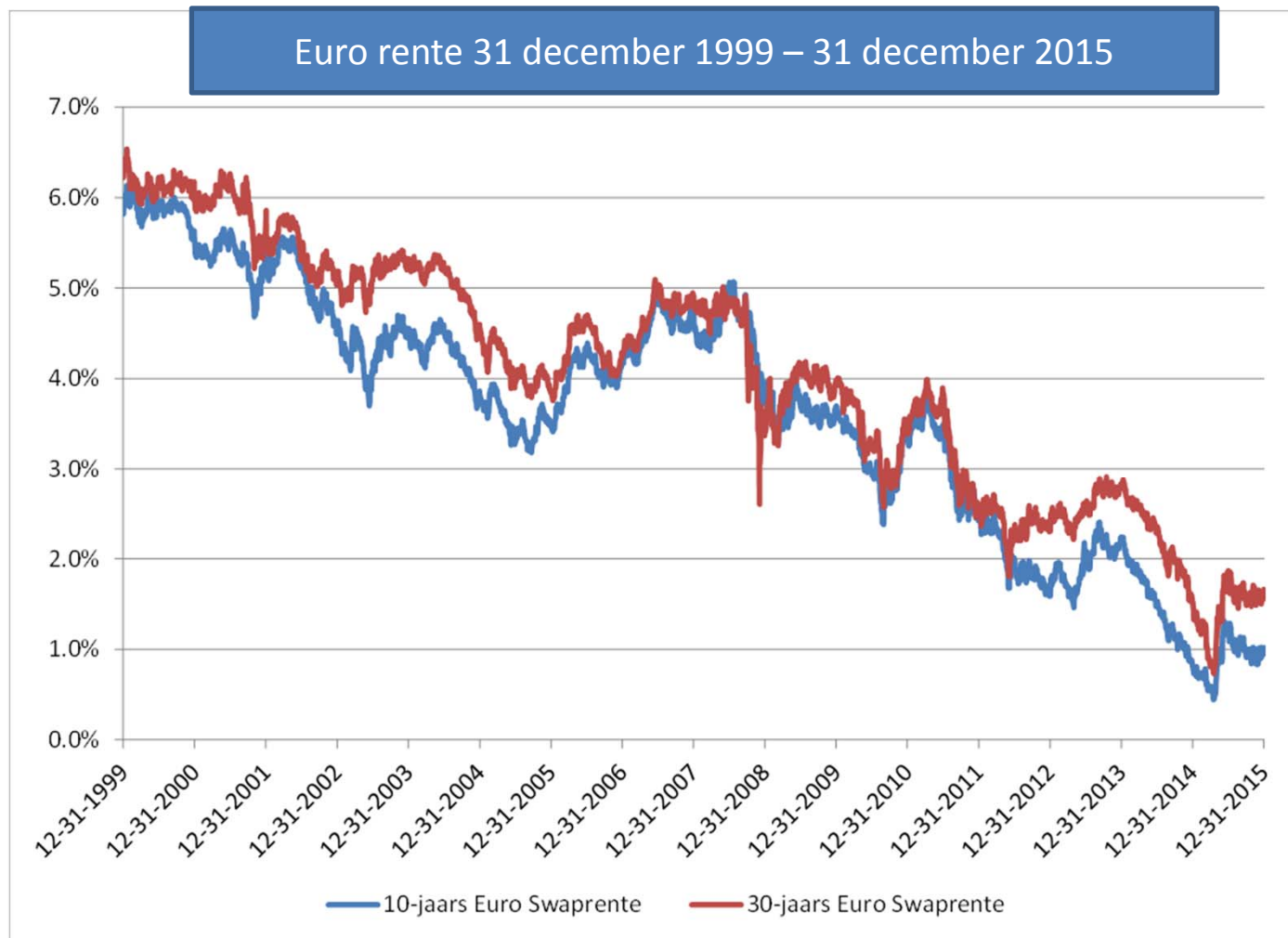
UFR (= DNB) en marktwaarde DG

Hoe heeft de marktrente zich ontwikkeld?

Hoe heeft de marktrente zich ontwikkeld?

Toelichting bijstorting

Uitgangspunten 2013

- Garantierегeling sponsor voor 5 jaar (2013 t/m/ 2018) o.b.v. FTK principes in 2013
- Bijstorting nodig: dekkingsgraad < Vereist Vermogen + 5%:
- Conclusie obv FTK 2013: geen bijstorting nodig

Nieuw wettelijk toetsingskader 2015 (FTK 2015), veranderingen:

- Hogere eisen aan buffers, ongeveer 3%
- Introductie van het begrip Beleidsdekkingsgraad (12 maands-UFR gemiddelde)
- Vereist Vermogen anders gedefinieerd
- In juli 2015 werd de UFR verlaagd van 4,2% naar 3,3% (hogere verplichtingen)

Toelichting bijstorting – toegepast in 2015

Vóór jaareinde 2015

- ☐ Verwachte cijfers over december:

Beleids-DG:	123,9%
VV (119,7%) + 5%:	124,7%

-
- ☐ Voorlopige conclusies over december:
 - 1) geen reservetekort (DG december 121,9% > 119,7%)
 - 2) maar: Vereist Vermogen + 5% > Beleids-DG
- ☐ Akkoord sponsor voor bijstorting van € 16,8 mln ondanks strenger FTK 2015
- ☐ Bijstorten o.b.v. nFTK is geen vanzelfsprekendheid in de toekomst:
 - De afspraak met cao partijen ten aanzien van bijstorting blijft ongewijzigd bestaan
 - De huidige (snellere) bijstorting is geen garantie voor toekomstige (snellere) bijstorting van de sponsor
 - Bijstorting mag niet automatisch leiden tot indexering

Samenvattende kengetallen

	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008
Beleggingsrendement	1.0%	27,2%	0,9%	14,3%	15,1%	13,3%	8,8%	-6,3%
DNB/FTK Dekkingsgraad	123,8% *)	129,4%	129,8%	122,0%	115,6%	119,1%	121,5%	110,4%
Marktwaaarde dekkingsgraad	114,9%	111,2%	125,2%	113,9%	111,0%	119,1%	121,5%	110,4%
Vereist Vermogen	119,8%	116,1%	117,5%	110,0%	110,4%	112,4%	113,2%	110,2%

*) Vanaf 2015 o.b.v. 12 maands-gemiddelde

Conclusie:

- Pensioenfonds MSD heeft geen reserve- of dekkingstekort op 31 december 2015 (en ook niet in 2016)
- Pensioenfonds MSD kent geen herstelplan
- Indexatie niet toegepast, want marktwaaarde DG lager dan 125%

Toelichting jaarverslag 2015 & Actuele Ontwikkelingen

DEELNEMERSVERGADERING

STICHTING PENSIOENFONDS MSD

Boxmeer 23 juni 2016

Oss 23 juni 2016

Haarlem 30 juni 2016

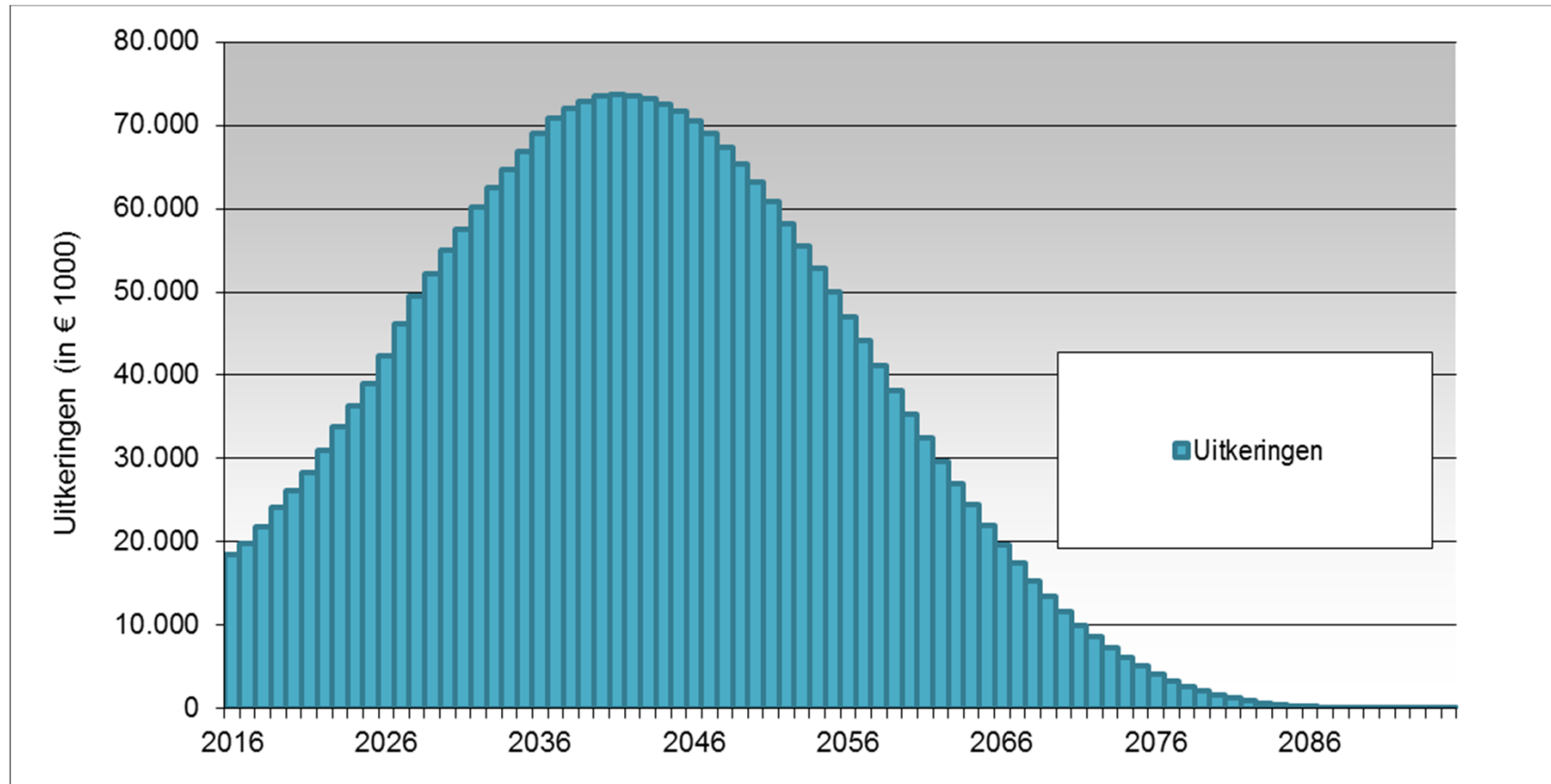
Bas van Boesschoten
Dorine van Hoeven

FINANCIËLE VERANTWOORDING OVER 2015

TE BESPREKEN ONDERWERPEN

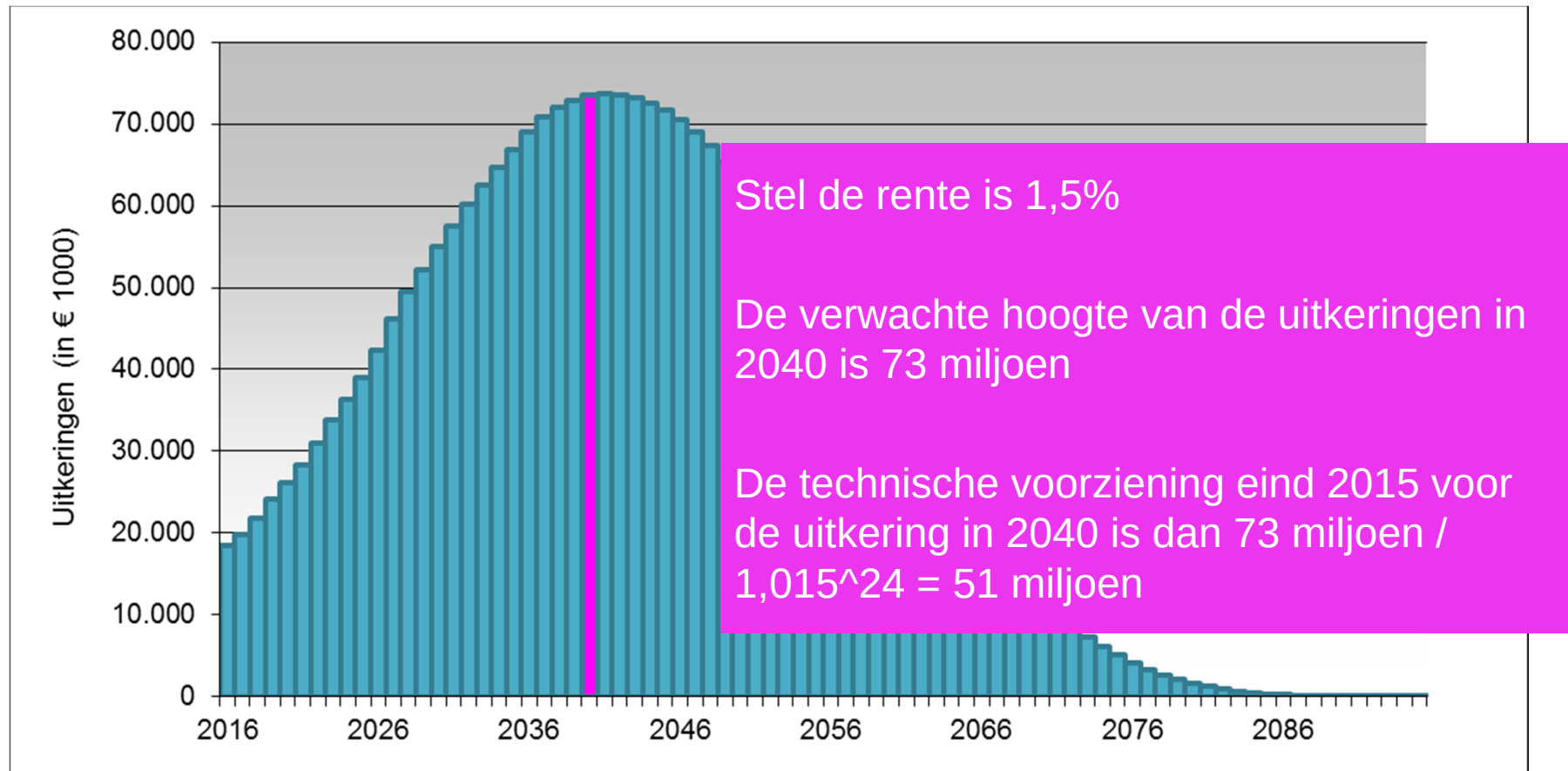
- De technische voorzieningen: hoe worden die vastgesteld
- Resultaat over 2015: wat is de samenstelling van het resultaat
 - Toetspremie
- Dekkingsgraad: hoe wordt die vastgesteld en wat zegt de dekkingsgraad over de financiële positie van het fonds
- Ontwikkelingen in Nederland pensioenland

DE TECHNISCHE VOORZIENINGEN: HOE WORDEN DIE VASTGESTELD OVERZICHT VAN VERWACHTE UITKERINGEN

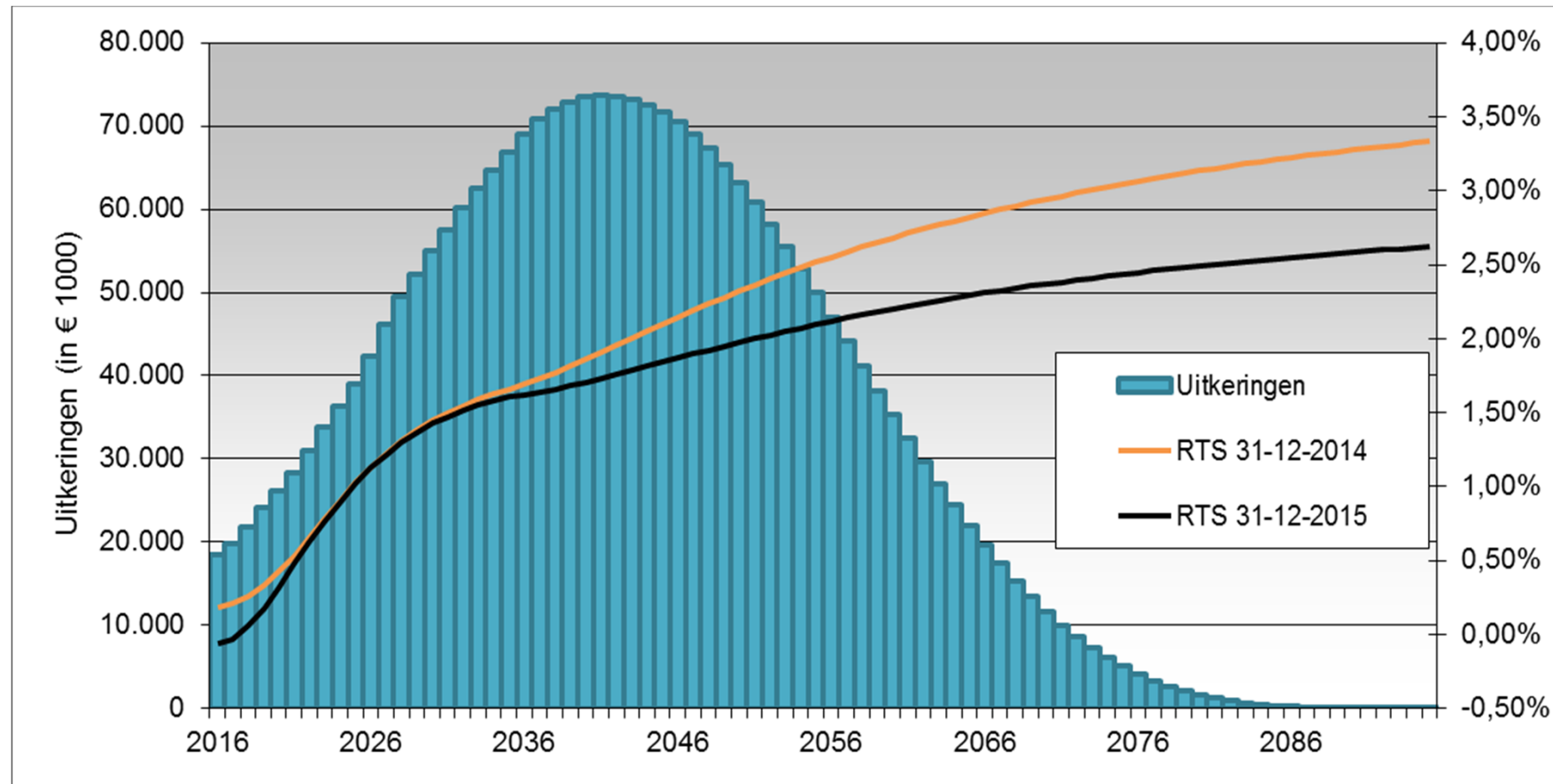
- De in totaal verwachte uitkeringen per jaar worden bepaald door de hoogte van de toezegging, de ingangsdatum en de verwachte duur van uitbetaling

DE TECHNISCHE VOORZIENINGEN: HOE WORDEN DIE VASTGESTELD CONTANT MAKEN MET RENTE

- De technische voorziening wordt bepaald door de in totaal verwachte uitkeringen per jaar te verdisconteren naar nu (balansdatum)

DE TECHNISCHE VOORZIENINGEN: HOE WORDEN DIE VASTGESTELD CONTANT MAKEN MET RENTE CURVE

Interne rekenrente

31 december 2015

31 december 2014

DNB-rente

1,81%

2,04%

Marktrente

1,56%

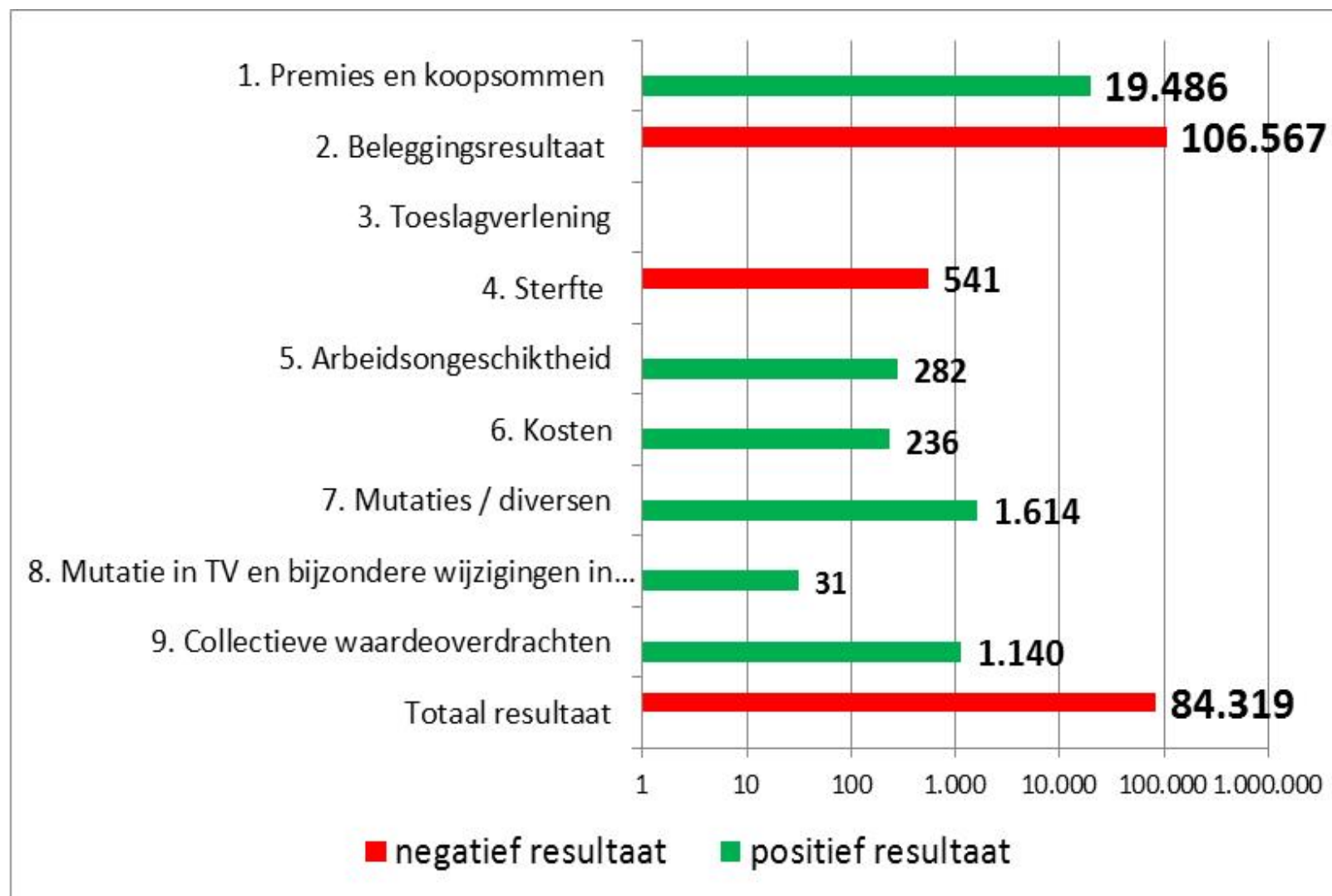
1,43%

RESULTAAT:

WAAR BESTAAT HET RESULTAAT VOOR EEN PENSIOENFONDS UIT?

- Het financiële resultaat over een boekjaar is samengesteld uit:
 - Het verschil tussen de betaalde premie en de benodigde premie voor nieuwe pensioenopbouw
 - Het resultaat op waardeoverdrachten
 - Het resultaat op beleggingen en toeslagen
 - Afwijkingen van de gebruikte verwachtingen

RESULTAAT OVER 2015: WAT IS DE SAMENSTELLING VAN HET RESULTAAT

RESULTAAT 2015

BELEGINGSRESULTAAT

a. Directe en indirecte beleggingsopbrengsten van de bezittingen	19.188
b1. In het boekjaar toegerekende interest aan de TV	-/- 2.557
b2. Invloed van de wijziging van de RTS op de TV	-/- 123.198
Saldo	-/- 106.567

Vervallen driemaandsmiddeling per 1 januari 2015 (voorgeschreven door DNB)	-/- 84.167
Wijziging UFR per 31 december 2015 (voorgeschreven door DNB)	-/- 60.922
Wijziging RTS per 31 december 2015	21.891
Saldo	-/- 123.198

ACTUARIEEL RAPPORT 2015

STERFTE

Werkelijke vrijval	5.160
Verwachte vrijval	-/- 4.572
Saldo langlevenrisico	588
Beschikbaar uit werkelijke vrijval en risicopremie	3.935
Benodigd voor ingang pensioen en herverzekeringspremie ^{*)}	-/- 5.064
Saldo kortlevenrisico	-/- 1.129
Totaal langleven- en kortlevenrisico	-/- 541

^{*)} Het fonds heeft een stop loss herverzekering afgesloten om grote verliezen te voorkomen

TOETSPREMIE

	Bedrag
Kostendekkende toetspremie FTK	-/- 39.357
Betaalde premies (werknemer en werkgever)	41.632
Bijstorting werkgever i.v.m. financiële positie	16.740
Verschuldigde premie	58.372
Overschot	19.015

- Toetspremie sluit aan bij schatting 30 september 2014 (premiebesluit)
- Volgend jaar (boekjaar 2016) toetspremie op basis van nieuwe premiesystematiek, op basis van verwacht rendement en verwachte indexatie

DEKKINGSGRAAD: HOE WORDT DIE VASTGESTELD

- **Wat is een dekkingsgraad?**
 - Graadmeter van de financiële positie van het fonds

- **Pensioenfonds MSD**

Totale vermogen:

Technische voorziening:
(verplichtingen)

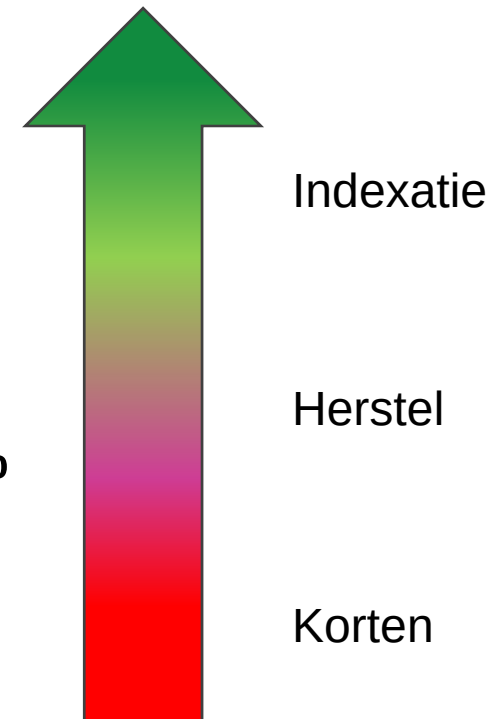
2.038 miljoen

1.673 miljoen

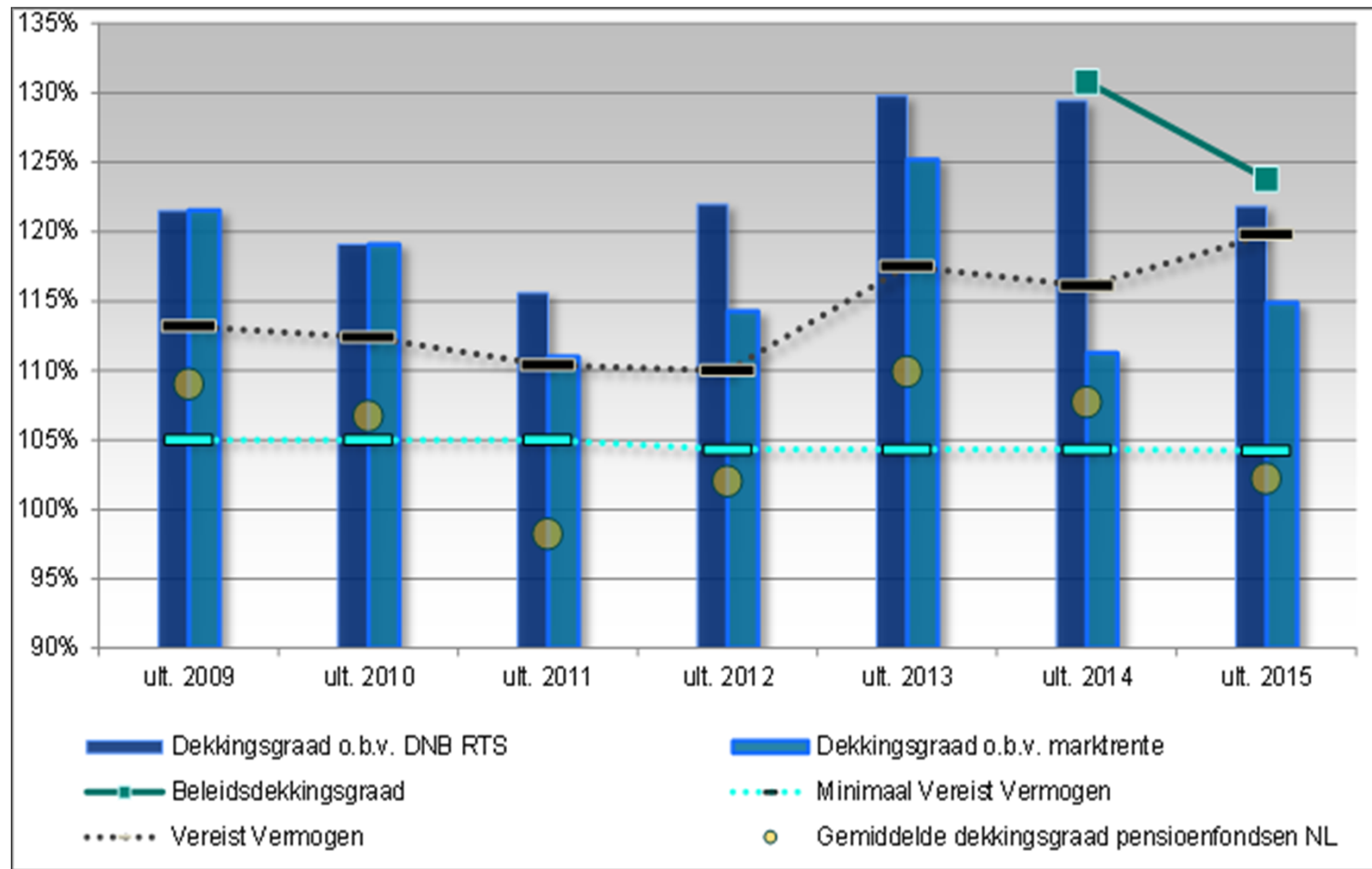
Dekkingsgraad = $(2.038 / 1.673) * 100\% = 121,8\%$

Beleidsdekkingsgraad = **123,8%**

(gemiddelde DG afgelopen 12 maanden)

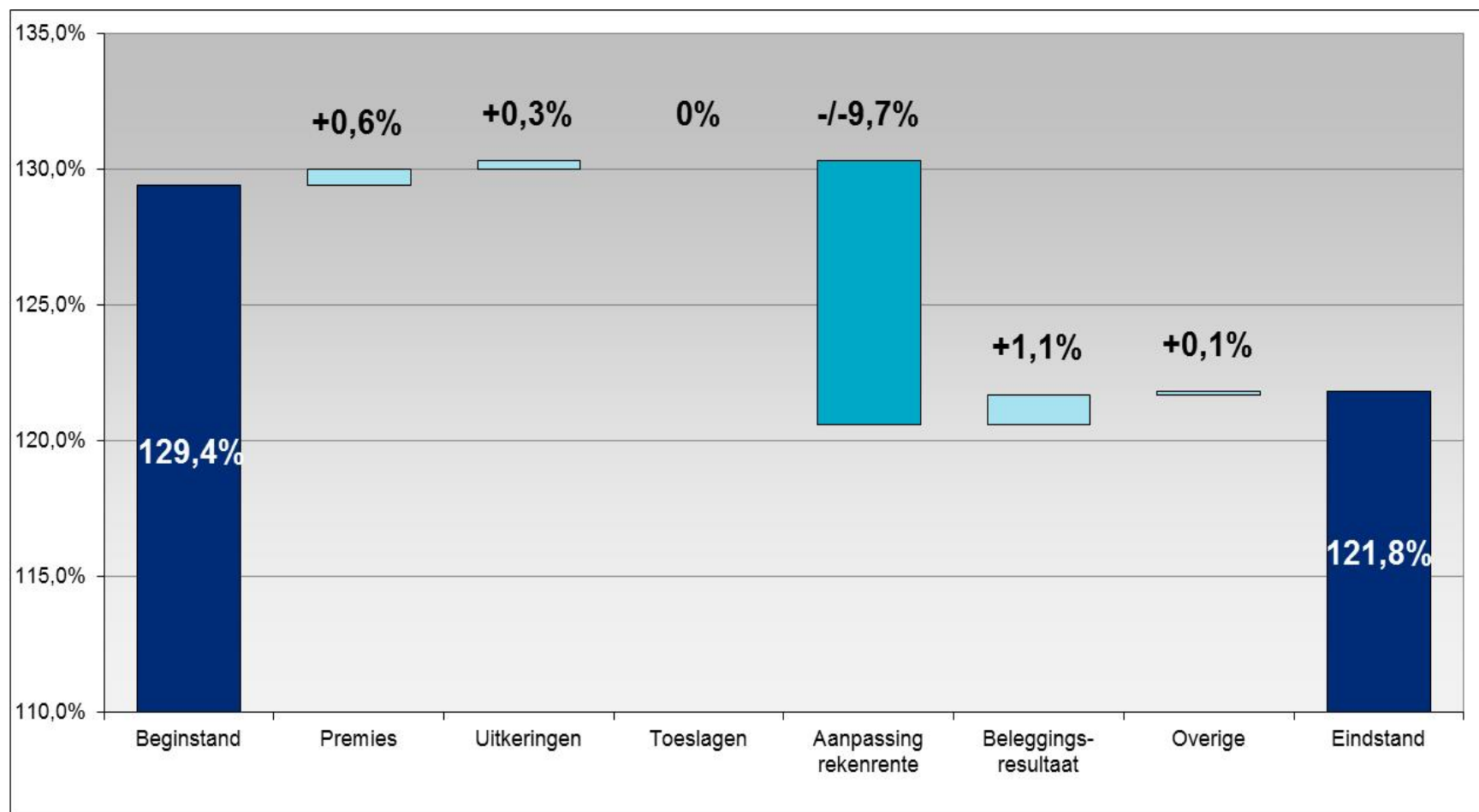

DEKKINGSGRAAD: WAT ZEGT DE DEKKINGSGRAAD OVER DE FINANCIËLE POSITIE VAN HET FONDS

- Geen tekort eind 2015 → financiële positie is voldoende

DEKKINGSGRAAD: VERLOOP IN HET BOEKJAAR

- Dekkingsgraad aan het eind van het jaar = dekkingsgraad begin van het jaar + het resultaat in het jaar

ONTWIKKELINGEN IN NEDERLAND PENSIOENLAND

MOGELIJKE KORTINGEN

- Kortingen op opgebouwde pensioenaanspraken en ingegane pensioenen dreigen bij veel fondsen
 - Een korting is nodig als naar verwachting de beleidsdekkingsgraad na 10 jaar niet op het Vereist Vermogen ligt.
 - Vaak ligt de kritische dekkingsgraad op ongeveer 90%.
 - Vanaf 90% kun je met verwacht rendement nog op het Vereist Vermogen van 115% a 120% uitkomen
 - Een korting is nodig als de beleidsdekkingsgraad al 5 jaar beneden het Minimaal Vereist Vermogen ligt
- Bij Pensioenfonds MSD tot en met 31-12-2018 bijstortingsregeling ter voorkoming van kortingen in slecht weer scenario's

ONTWIKKELINGEN IN NEDERLAND PENSIOENLAND NIEUWE PENSIOENSTELSEL?

- De Sociaal Economische Raad (SER) heeft een aantal toekomstvarianten gepresenteerd
 - Er lijkt een trend ingezet naar individualisering (eigen pensioenpotjes), met collectieve risicodeling
- Voor zulke eigen pensioenpotjes is ook nieuwe wetgeving aangenomen. Daardoor kan op pensioendatum de keuze worden gemaakt tussen
 - een vaste gelijkblijvende uitkering of
 - belegd blijven voor bijvoorbeeld 10 jaar met de positieve en negatieve effecten daarvan
- Bij pensioenfondsen MSD zijn er nu geen individuele pensioenpotjes

Pensioencommunicatie

Pensioencommunicatie

Wet Pensioencommunicatie:

- **Informatieverstrekking aan deelnemer**
 - Correct
 - Duidelijk
 - Evenwichtig
 - Tijdig
- **Digitale verstrekking en beschikbaarstelling van informatie**
- **www.mijnpensioenoverzicht.nl**

Pensioencommunicatie

Pensioenfonds MSD wil de communicatie met deelnemers verder verbeteren:

- **Deelnemersvergaderingen**
- **Brochure Beter Pensioen en artikelen in de Beter**
- **Vernieuwde website**
- **Pensioen 1-2-3**
- **Focusgroepen**

Pensioencommunicatie

Maar wat vinden de deelnemers hier eigenlijk van?

- **In maart 2016 is een kwalitatief onderzoek verricht**
- **Via: ‘focusgroepen’**
- **Ter sprake kwamen uitingen op papier, zoals in Beter, BeterPensioen en brieven; digitale uitingen, zoals via de vernieuwde website**
- **Hieruit volgen adviezen aan het bestuur**

Pensioencommunicatie

Hoe waarderen de aanwezigen hier de communicatie van het Pensioenfonds MSD?

Pensioencommunicatie

Hoe beoordeel jij uitingen over pensioen in Beter?

Dekkingsgraad Pensioenfonds MSD in Top 10%
Via de website van de DNB (www.dnb.nl) is het meest recente overzicht te vinden van de dekking van alle individuele pensioenfondsen die onder toezicht staan van de DNB. Bij het ter perse gaan van dit nummer nam het Pensioenfonds MSD de 17de positie in van in totaal 223 pensioenfondsen. 'Oor' fonds behoort met die score dus ruimschoots tot de Top 10% van best presterende pensioenfondsen. Op 19 maart aanstaande wordt de score 'volgij' gepubliceerd.

Moederbedrijf vult spaarpot pensioenfonds aan

De ongekend lage rente blijft de gemoeiden in pensioenland behoorlijk bezighouden. In aanloop naar de bekendmaking van nieuwe cijfers – in maart – verschijnen in de media alweer berichten over pensioenfondsen die wellicht moeten 'afstempelen'. Ook het relatief goed presterende Pensioenfonds MSD heeft last van de rentedip, maar dankzij een nieuwe, gulle gift van het hoofdkantoor blijft ons pensioenfonds in 2016 in elk geval uit de gevarensone.

Pensioencommunicatie

Hoe waardeer je de brochure Beter Pensioen?

Pensioencommunicatie

Hoe beoordeel jij de website van het MSD pensioenfonds?

Pensioencommunicatie

Een jaarverslag van Pensioenfonds MSD in 6 pagina's?

Zou je het lezen?

Pensioencommunicatie

Hoe beoordeel jij correspondententie over pensioen bij MSD?

KvK 41222408
www.pf-msd.nl

AZL N.V. verzorgt de administratie:
Postbus 4471, 6401 CZ Heerlen
T 045 - 5763 333
E pf-msd@azl.eu

Pagina 2
Datum juli 2015

Naam deelnemer
Straat
Woonplaats

Datum: 1 juli 2015 Klantnummer: 053-adm.nr.-001

Geen verhoging pensioen

Geachte (heer/mevrouw + naam),

Per 1 juli 2015 verhoogt Pensioenfonds MSD uw opgebouwde pensioen niet. Het bestuur heeft dit besloten op basis van het beleid dat gevolgd wordt en dat het bestuur elke vijf jaar evalueert.

Waarom geen verhoging?

Gezien de lange termijn doelstelling en het beleidskader van Pensioenfonds MSD, is de financiële positie van het fonds niet voldoende om de pensioenen te kunnen verhogen. De dekkingsgraad gebaseerd op marktwaarde was op 31 maart 2015 108,9%. Dat is lager dan vorig jaar, doordat de rente lager is. Deze dekkingsgraad moet tenminste 125,0% zijn om voor 50% toeslag te kunnen verlenen. Voor het verhogen van de pensioenen is geen reserve gevormd en er wordt geen premie voor betaald. Het is geen garantie.

Het was de ambitie om uw pensioen te verhogen met de algemene component van de loonontwikkeling bij MSD tussen 1 april 2014 en 31 maart 2015, zijnde 1,0%.

Waarom dit beleid?

Samen met veel collega's bouwt u nog pensioen op in ons fonds. De groep aan wie al pensioen wordt uitbetaald, is vele malen kleiner. Hiermee zijn we een 'jong' fonds. De impact van een verhoging lijkt dan klein, maar is dat niet, omdat ook de nog niet ingegane pensioenaanspraken verhoogd zouden worden. Pensioenfonds MSD moet niet alleen nu voldoende financiële middelen hebben om de pensioenen uit te keren, maar ook als u en uw huidige collega's met pensioen gaan. Daarom is Pensioenfonds MSD prudent met het verhogen van de opgebouwde rechten.

Wat is de dekkingsgraad?

De dekkingsgraad geeft aan of het fonds nu en in de toekomst de pensioenen kan uitbetalen. De dekkingsgraad wordt berekend door de bezittingen van het fonds te delen door de verplichtingen. Zijn er evenveel bezittingen als verplichtingen, dan is de dekkingsgraad 100%.

Waarom de dekkingsgraad op basis van marktwaarde?

De dekkingsgraad kan op verschillende manieren berekend worden. Pensioenfonds MSD vindt dat de dekkingsgraad op basis van marktwaarde een reëel beeld geeft van de financiële situatie van ons fonds. De verplichtingen worden dan berekend met de actuele, echte rente. Dit geeft het beste beeld van de werkelijke financiële positie van het fonds. We doen dit zo sinds 2006, toen de wetgever het verplicht stelde om de actuele of echte rente toe te passen. De

dekkingsgraad op basis van marktwaarde ligt aanzienlijk lager dan de zgn. beleidsdekkingsgraad. De beleidsdekkingsgraad moeten we rapporteren aan De Nederlandsche Bank. Deze wordt berekend met een kunstmatige rekenrente.

Wanneer is verhoging van het pensioen wél mogelijk?

Gedeeltelijke toeslagverlening kan bij een marktwaardedekningsgraad van 125,0%; volledige toeslagverlening kan bij 130,0%. Uitgebreide studies wijzen uit dat het fonds zo vermijdt dat opgebouwde en ingegane pensioenen verlaagd zouden moeten worden als beleggingsopbrengsten en renteontwikkelingen tegenvallen. Hierbij is rekening gehouden met onder andere de leeftijdsopbouw binnen Pensioenfonds MSD. Dit beleid vormt op de lange termijn de beste strategie voor alle verzekerden van Pensioenfonds MSD.

Wilt u een toelichting op het besluit om het pensioen niet te verhogen?

Of op het jaarverslag over 2014? Of een nadere toelichting van de actuele ontwikkelingen in pensioenwetgeving? Kom dan in het najaar naar één van onze deelnemersvergaderingen. Hiervoor ontvangt u nog een separate uitnodiging.

Hebt u vragen?

Veel informatie over pensioen vindt u op onze website: www.pf-msd.nl. Met vragen kunt u ons bellen op 045 - 5763 548, of u stuurt een e-mail naar pf-msd@azl.eu. Wij helpen u graag.

Met vriendelijke groet,

Frank Mattijssen

Voorzitter van de Stichting Pensioenfonds MSD

Voorwaardelijkheidsverklaring

Uw pensioenfonds probeert ieder jaar het opgebouwde pensioen te verhogen met de (algemene component van de) loonontwikkeling bij de werkgever in de periode april tot en met maart. Dit noemen wij onze ambitie.

Het opgebouwde pensioen is per 1 juli 2015 met 0,00% verhoogd. Onze ambitie was 1,00%.

Uw pensioenfonds heeft het opgebouwde pensioen de afgelopen drie jaar als volgt verhoogd.

- Per 1 juli 2014 met 0,00%. Onze ambitie was 2,25%. De prijzen gingen in de periode van 1 januari 2014 tot en met 31 december 2014 met 0,96% omhoog.
- Per 1 juli 2013 met 0,00%. Onze ambitie was 2,00%. De prijzen gingen in de periode van 1 januari 2013 tot en met 31 december 2013 met 2,51% omhoog.
- Per 1 juli 2012 met 0,00%. Onze ambitie was 2,00%. De prijzen gingen in de periode van 1 januari 2012 tot en met 31 december 2012 met 2,45% omhoog.

Uw pensioenfonds betaalt de toekomstige verhogingen van het opgebouwde pensioen uit beleggingsrendement.

U hebt door eerdere verhogingen en de verwachting voor de komende jaren niet meteen ook recht op verhogingen in de toekomst.

Uw pensioen wordt op een andere manier aangepast aan de stijging van de prijzen, als u niet meer meedoet aan deze pensioenregeling of als u al pensioen krijgt. Uw pensioenfonds probeert het opgebouwde pensioen dan aan te passen aan de prijsontwikkeling. Wilt u hierover meer informatie ontvangen, belt u ons dan.

Pensioencommunicatie

Hoe beoordeel jij uitingen over pensioen bij MSD?

Lever de smiley die jij
het meest van
toepassing vindt op de
uitingen over pensioen
straks in!

Pensioencommunicatie

Nog advies richting Bestuur...

Wil jij je stem nog laten horen?

Ga naar de website www.pf-msd.nl

Kies onder het kopje 'contact' voor: 'Geef een suggestie'.

Pensioencommunicatie

BEDANKT!

Afsluiting

Rondvraag en sluiting van de vergadering

